

REFLEKSIONER OVER CLAUD ØRNTOFTS FORSLAG TIL ET VÆRK, ET BYRUM OG ET LANDEMÆRKE V. OLE B. JENSEN, AAU

Stedet og økologien. Østerå er fritlagt og løber nu synligt ud i Limfjorden. På sin vej løber den under store dele af Aalborg når den flyder fra Østerådalen op til Limfjorden. I lighed med andre bynære åer har man ønske om at udnytte åens stemningsgivende vand, samtidig med at dens fritlæggelse er med til at bidrage til stedets fortælling. Blotlægningen af åen er dog kun et mindre stykke, og åstedet er defineret ved høje bygninger, store volumener samt trafiksystem og veje. Stedet er i sig selv således et kompleks og modsætningsfyldt møde mellem natur og kultur, mellem land og by i et fortættet punkt.

Materialer og hovedgreb. Gennem materialevalg og bearbejdning af åens fritlagte kanter griber værket dramatisk ind i stedet og skaber en fortælling om modsætninger. Byens kaotiske puls sænkes når man træder ned i det forsænkede byrum og man møder den introverte skabning der står solidt midt i den rivende strøm. De forskudte skifferplader skubber sig op som tektoniske brudrester fra en svunden, men muligvis dramatisk begivenhed. Man drages mod dette brud ved åens udløb i den store fjord. Åbruddet knytter den disciplinerede og velordnede betonklædte å sammen med det kaotiske og voldsomme brud, og samler opmærksomheden mod sit epicenter, hvor der som i orkanens øje er en mærkværdig ro. En ro som den i strømmen placerede skabning symboliserer. At stå fast i tidens malstrøm, at have sit ståsted, at finde ro i en kaotisk tid.

Landemærket og symbolet. De meter høje, forskubbete skifferplader påkalder sig opmærksomhed og drager øjet som en umiddelbar genkendelig og samtidig mystisk begivenhed. Åbruddet (Åndedrag) er et landemærke med en identitet og en symbolik der smitter af på omgivelserne. Pludselig er det ikke et hjørne på en trafikeret bymatrikel underløbet af en betonlagt å, men derimod et magisk sted med dragende rumdannelse og dramatik.

Agoraen og scenen. På sin østlige bred er der nedgang til åbruddets indre, og en amfiscene dukker op som både opholdsrum, mødested og lokalitet for nærmere betragtning af åens vand, som nu er inden for rækkevidde. Byrummet har potentiale til at danne scene om både det almindelige livs sociale teater, såvel som arrangerede koncerter

og events. Skifferens beskaffenhed betyder at solens varme opbevares og gemmes i betragtelig tid, hvilket skaber en god mikroklimatisk siddekomfort. Ligeledes vil bruddets vertikale plader danne læskærm og sikre en plads og et byrum med opholdskvaliteter som savnes i den vindblæste fjordby.

Stisystemet og forbindelserne. I sin nordlige ende overlejres åbruddet af en spektakulær granitbro, som i ét stykke og med en organisk krumning ikke blot binder åens adskilte bredder sammen, men også lader åbruddet indskrive sig i stisystemet og byens forbindelseslinjer. Når man krydser åen via granitbroen står man centralt for iagttagelse af bruddets dramatik, såvel som man står symmetrisk for beskuelse af figuren i strømmen. Men granitbroen byder sig også til som genvej og forbindelse for forgængere der bevæger sig fra øst mod vest og vest mod øst. Kommer man fra Østre Havn er åbruddets hvælvede granitbro en forbindelse op mod først Nordkraft og derefter midtbyen.

Lydene og lyset. Åbruddet appellerer til alle sanser og oppe på gadens niveau vil man som beskuer stå uden for det og betragte de høje, skrånende brudte plader. I dagslyset vil skifferpladerne enten være våde eller tørre, og uanset tilføje en iøjnefaldende gestus. Om aftenen vil illuminering af pladerne nedfra og mellem disse med blødt, hvidt lys skabe en transformation til et både dramatisk og dragende byrum der gennem sin belysning indbyder til udforskning og ophold. Når man bevæger sig ned i åbruddet vil gadens lyde granvist forstumme og overlejres af åens ridslen og vandets melodi. Samtidig vil åbruddets indre byde på en akustik som inviterer til social samtale og interaktion. Lejlighedsvis vil mindre koncertensembler også kunne indtage åbruddet, og udforske dets akustiske egenskaber som udendørs koncertsal.

Ole B. Jensen, Professor, i Arkitektur og Urban Design, Aalborg Universitet